

Österlens

Naturskydds-förening

Program, hösten 2022

Ordföranden har ordet

Välkomna att läsa vårt nya program! Österlens naturskyddsförening har olika strängar på lyran. Basen är våra exkursioner och föredrag för att berika medlemmarnas och andras kunskaper om vår natur och naturens förutsättningar. Det blir också en hel del att fundera på när vi står inför förändringar som forskare och vetenskap relaterar till som *tipping points* för jordklotet vad avser klimat, livsmiljöer för djur och växter, liksom för människans överlevnad. Som ni säkert känner till så förbrukar vi alltför mycket av jordens resurser varje år, särskilt vi i Sverige och västvärlden. Det är därför det är så viktigt med en omställning av till exempel skogs- och jordbruk för att behålla biologisk mångfald och vattenresurser. Det krävs en mycket långsiktig hållbarhet för vår livsmedelsförsörjning.

Tyvärr får vi ofta läsa rejält tilltagna reklamkampanjer för hur förträffligt det är för jordklotet på det sätt vi i Sverige förbrukar exempelvis den biologiska mångfalden i skogsbruket. Det jobbar Naturskyddsföreningen med att bringa klarhet i genom flera motinitiativ. För jordbruket är det mycket en pollinatörsfråga och

en fråga om att inte vara beroende av importerad handelsgödsel och fossila bränslen. Naturskyddsföreningen vill ha kvar skogen, jordbruket och naturens värdeområden.

I höstprogrammet fortsätter de intressanta och givande belysningarna av möjligheterna med ett Biosfärområde på Österlen. Var med på träffarna och fundera på hur vi kan skapa ett hållbart samhälle på Österlen som hanterar social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet.

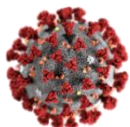
Föreningen håller också ett öga på kommunen så att det som vi fastlagt i den (som vi anser) förträffliga översiktsplanen verkligen följs. ÖNF noterade att kommunens byggnadsnämnd gett ett positivt förhandsbesked för ett flerbostadshus på en fastighet – den gamla minkfarmstomten – strax norr om Vårhallen, längs havet där vi brukar lyssna på strandpaddor. Detta helt i strid med de intressen och förutsättningar som beskrivits i planen. Vi överklagade beslutet och har fått gehör: Mark- och miljööverdomstolen valde att inte ge prövningstillstånd när exploatören vill överklaga att vi fått rätt såväl hos Länsstyrelsen som hos Mark- och miljödomstolen. En viktig seger för naturens bästa.

Så välkomna till våra möten och utflykter, och att observera vad som sker i vår fina naturnärhet. Se det stora i det lilla; varje fågelholk gynnar mångfalden.

Hälsningar,

Thomas Hansson / Ordförande i Österlens Naturskyddsförening

Omslagsbild: En lövgradeunge, stor som en nagel, sitter i ett björnbärssnår fram på höstkanten.

OBSERVERA: Innan du åker för att delta i en exkursion eller ett möte, kolla efter uppdateringar på ÖNF:s Facebooksida eller hemsida, eller genom att ringa till den som är ansvarig för aktiviteten!

SAMÅKNING är jättebra för miljön, och något som vi vanligtvis uppmuntrar till. Men så här i kölvattnet av covid vill kanske inte alla tränga ihop sig i en bil. Om du behöver skjuts till ett exkursionsmål så ring i god tid till kontaktpersonen för aktiviteten och hör om det går att lösa.

Föreläsning om att vandra och cykla i Skåne

Torsdag 01 september kl. 17:30

Frilansjournalist Caroline Alesmark och naturvägledare Kenneth Joelsson har tillsammans gett ut en rad guideböcker om att vandra och cykla i Skåne. Deras turer har bland annat gått längs olika etapper av Skåneleden, längs Gårdlösaleden, Backaleden och Blåvingeleden. Senaste boken om vandring — *Vandra i Skåne* — kom 2021 och är riktad till nybörjaren eller vandraren som vill kunna ta sig hem igen till kvällen. Sommaren 2019 satte de sig på cykelsadeln och cyklade från Bromölla längs hela Skånes kust upp till Båstad. Resultatet blev guideboken *Cykla i Skåne* — om de tre nationella cykellederna som går genom Skåne: Kattegattleden, Sydkustleden och Sydostleden.

Under föreläsningen berättar de om hur böckerna kommit till, om glädjen att knyta vandringsskorna på morgonen och röra sig i naturen under en hel dag, alternativt sätta sig på cykeln och njuta av det skånska landskapet därifrån. De ger även praktiska tips kring saker det kan vara bra att tänka på när man ska ge sig ut på lederna — allt från utrustning och mat till boende och kollektivtrafik.

Föreläsningen samarrangeras av Simrishamns Bibliotek, Österlens Naturskyddsförening, Friluftsförbundet Österlen, samt STF Östra Skåne. Begränsat antal deltagare – föransmälan!

PLATS: [Simrishamns Bibliotek](#), Järnvägsgatan 2, Simrishamn.

OBLIGATORISK FÖRANMÄLAN på 0414–81 90 00 eller biblioteket@simrishamn.se

Svampplockning vid Vantalängen

Söndag 18 september kl. 10:00

Vi strövar runt i området kring Vantalängen på jakt efter framförallt matsvampar. Här brukar man – om ingen annan kommit före! – kunna hitta kantareller, soppar och andra ätbara svampar. Vi går i smågrupper men samlas sedan för att fika och försöka artbestämma de svampar vi är osäkra på. Det kommer att finnas en svampkunnig person på plats.

SAMLING vid P-platsen till Vantalängen (koordinater: [55°43'34.1"N, 14°3'47.1"E](#)).

TA MED fika, svampkniv och svampkorg (gärna indelad i fack så du kan separera ätliga och giftiga).

KONTAKTPERSON: Margareta Wirén, 070–5356199.

Fågelskådning vid Revet

Söndag 09 oktober kl. 13:00

Vi spanar efter fåglar vid Revet – alltså udden precis norr om Tommarpsåns mynning – under eftermiddagen, när det är medljus och förhoppningsvis ganska varmt och skönt.

Olle Månsson finns på plats för att med sin tubkikare guida oss rätt bland trutar, andfåglar och vad som nu kan tänkas dyka upp.

PLATS: Bakom Strandpaviljongen, 160 meter norr om Tommarpsåns utlopp, strax norr om Simrishamns hamn (koordinater: [55°33'44.0"N, 14°20'52.8"E](#)).

TA MED fika och kikare, kanske en fällstol.

KONTAKTPERSON: Claes Hansson, tel. 070–5129988

Biosfärområde: Hållbara landsbygdslösningar och finansieringar

Tisdag 25 oktober kl. 19:00

Vårens föreläsningsserie på tema *Biosfärområde Österlen – en möjlighet?* går vidare. Åse Classon, ordförande för Hela Sverige ska Leva, ger exempel på olika lösningar för en levande landsbygd från olika delar av landet. Jan Malmgren, VD Byutveckling AB, berättar om testbäddsprojekten ”Smarta byar” för hållbar och digital utveckling i Veberöd och Södra Sandby. Kristin Sjövall, verksamhetsledare Leader, berättar om de stödformer som ska komma under den nya programperioden. Ett samarrangemang mellan Kiviks museum och ÖNF.

OBLIGATORISK FÖRANMÄLAN till info@kiviksmuseum.se senast ett par dagar före mötet.

PLATS: [Dagcentralen Äppelgården](#), Eliselundsvägen 8, Kivik.

ENTRÉAVGIFT: Medlemmar i ÖNF eller Kiviks museum betalar 75 kronor, övriga 100 kronor. I entréavgiften ingår kaffe och kvällsmacka.

KONTAKTPERSON: Thomas Hansson, 070–9472677

Geologiexkursion vid Vik

Söndag 13 november kl. 10:00

Guidade av professor emeritus Kent Larsson tittar vi närmre på geologiska sevärdheter vid Vik. Hur och när bildades Prästens Badkar? (Och vem var prästen som badade där?) Vad är det för märkliga hål och märken i sandstenen? Detta och mycket mer får vi svar på. Vi siktar på att vara ute till klockan 15:00. Vid 12-tiden tar vi en paus och inmundigar medhavd matsäck.

SAMLING vid P-platsen i sydligaste utkanten av Vik, strax intill stranden. Följ skyltning nere i byn mot Prästens badkar. Koordinater: [55°36'48.4"N, 14°17'42.6"E](https://www.google.com/maps/place/55.61111111111111,14.283333333333333).

TA MED matsäck och sittunderlag. Har du någon geologisk bok kanske den kan komma till nytta.

KONTAKTPERSON: Margareta Wirén, 070–5356199.

Professor Kent Larsson under tidigare ÖNF-exkursion

Biosfärområde Österlen: Hur går vi vidare?

Måndag 21 november kl. 19:00

Föreläsningsserien som började i februari rundar nu av med ett sista möte – åtminstone för den här gången. Ola Melin, länsöverdirektör vid Länsstyrelsen i Skåne, Jens Sörvik, enhetschef på Region Skånes miljöenhet, och Simrishamns kommuns kommunalråd summerar projektet *Biosfärområde Österlen - en möjlighet?* för ökad ekonomisk, ekologisk, kulturell och social hållbarhet för företag, föreningar och lokalbefolkning på Österlen - året runt. Moderator för att hitta lösningarna är Veronica Andrén, samordnare på Landsbygdsnätverket, som med sina mer än 120 medlemmar visar hur landsbygd och kustsamhällen kan skapa hållbara lösningar i samverkan mellan föreningar, myndigheter och företag. Ett samarrangemang mellan Kiviks museum och ÖNF.

OBLIGATORISK FÖRANMÄLAN till info@kiviksmuseum.se senast ett par dagar före mötet.

PLATS: [Dagcentralen Äppelgården](#), Eliselundsvägen 8, Kivik.

ENTRÉAVGIFT: Medlemmar i ÖNF eller Kiviks museum betalar 75 kronor, övriga 100 kronor. I entréavgiften ingår kaffe och kvällsmacka.

KONTAKTPERSON: Thomas Hansson, 070–9472677

Årets Bilder

Måndag 05 december kl. 19:00

Traditionen att tillsammans med grannkretsarna i Tomelilla och Ystad samlas för att titta på de djur- & naturfoton (och filmer?) vi själva tagit under det gångna året återuppstår. Det kan vara många som vill visa sina bilder, så om inget annat avtalats med visningsansvarige har du 10 minuter till ditt förfogande. Det finns dator och datorprojektor på platsen; allt du behöver ta med är ett USB-minne med dina bilder.

ANMÄL SENAST 15 NOVEMBER till Eva Ditlevsen om du vill visa dina bilder (max 8 pers; först till kvarn...), eller **EN VECKA I FÖRVÄG** om du bara vill komma och titta samt fika. Anmäl dig via e-post till editlevsen@hotmail.com (alternativt ring 072–3062280). Skriv i ämnesraden "Årets Bilder".

PLATS: [Traneshållgården](#), Diligensvägen 11, Skåne Tranås.

FIKA finns att köpa till självkostnadspris – ta med dig växel.

KONTAKTPERSON inom ÖNF: Björn Lardner, tel. 070–2687171.

Upptäcktsfärd längs stranden

Fredag 06 januari 2023 kl. 10:00

Vi vandrar längs stranden mellan Mölleån och Klammersbäck tillsammans med marinbiolog Ann-Marie Camper. Längs vandringen letar vi bärnsten bland de uppspolade vattenväxterna och musselskalen. Vilka vattenväxter och musslor hittar vi och varför? Vi pratar om strandlinjens förändring i nutid (erosion och klimatförändring) och dåtid. Vi vet att människor i alla tider sökt sig till dessa stränder och vi kan hitta spåren efter dem. Vid lågvatten syns exempelvis pålarna i sanden efter den hamn som låg vid Verkaån. Det blir en förmiddag där biologi, geologi och historia samsas.

Om vi får en sträng vinter med mycket is och snö längs kusten kan vi bli tvungna att ställa in. Håll koll på vår hemsida eller på Facebook!

SAMLING vid parkeringen i norra delen av Vitemölla, omedelbart norr om Mölleån (koordinater [55°42'4.1"N, 14°12'15.9"E](#)).

TA MED fika och sittunderlag, liten burk till bärnstenen, plastpåse att samla eventuellt skräp vi hittar. Gärna handkikare för att spana in fåglar.

KONTAKTPERSON: Ann-Marie Camper, tel. 0730–815806.

Växternas hemliga liv – en illustrerad föreläsning

Torsdag 19 januari 2023 kl. 18:30

Nu när växterna i naturen håller en låg profil får vi genom universitetslektorn och ÖNF-medlemmen Hans-Olof Höglund ta del av deras hemligheter. Hans-Olof har bl.a. använt speciella tekniker för att fotografera växter så att man ser hur de växer och vad som händer under processen. Hans-Olof ställer också frågan: Vad är egentligen en växt? Missa inte denna spännande föreläsning som bjuder på en fotografisk expedition och en frågestund! Fika bjuds det också på.

PLATS: [Österlensalen på Österlengymnasiet](#), Fredsdalsgatan 7, Simrishamn. Entrédörren är låst, så du får knacka på fönstret om du kommer för sent.

KONTAKTPERSON: Thomas Hansson, 070–9472677

ÖNF:s hemsida och Facebook – och en ny e-postadress

ÖNF har en hemsida varifrån du kan ladda ner programmet som en PDF, i vilken du finner länkar till Google Maps som visar var vi möts på exkursionerna. Bra att ha på mobiltelefonen innan du åker för att möta upp! Adressen är <https://osterlen.naturskyddsforeningen.se/>

Vi finns också på Facebook. Om du ”följer” vår sida ökar chansen att du nås av aktuell information och påminnelser om våra aktiviteter. <https://www.facebook.com/OsterlensNaturskyddsforening/>

Nu har ÖNF också skaffat en e-postadress: osterlen@naturskyddsforeningen.se

Styrelse och funktionärer för Österlens Naturskyddsförening

(fram till årsmötet 2023)

Ordförande: Thomas Hansson, 070–9472677

Vice ordförande: Margareta Wirén, 0414–13115 eller 070–5356199

Sekreterare: Björn Lardner, 070–2687171

Kassör: Ingrid Popovics, 070–9630308

Ledamöter: Claes Hansson, 070–5129988, och Ann-Marie Camper, 0730–815806

Suppleant: Inge Erlandsson, 070–5375421, och Per Turesson, 070–7873232

Revisorer: Agne Paulsson, 0414–71349, och Barbro Chiru, 0414–10013

Kontaktpersoner för valberedningen: Elisabeth Arvidsson, 0414–72388 eller 073–0657107, samt Lena Olsson, 076–8111343

Samarbete med Studieförbundet

Som du kanske lagt märke till är pappersversionen av det här programmet kopierat i färg.

Det är tack vare Studieförbundet, som haft vänligheten att kopiera upp programmet åt oss!

För dig som ännu inte är medlem i Naturskyddsföreningen

Österlens Naturskyddsförening (ÖNF) verkar i Simrishamns kommun. Vi arrangerar främst exkursioner, men även föredrag och bildvisningar. Vi håller också ett öga på miljön.

Som medlem i ÖNF är du samtidigt medlem i Naturskyddsföreningen och får tidskriften Sveriges Natur – antingen hem i brevlådan eller digitalt.

Medlemmar får bland annat 10% rabatt på resor med SJ genom att logga in via Naturkontakt – Naturskyddsföreningens portal för medlemmar.

Du kan lösa medlemskap via webben,

<https://www.naturskyddsforeningen.se/stod-oss/bli-medlem/>

Om du bor i Simrishamns kommun blir du automatiskt slussad till ÖNF.

Vill du bli medlem i krets på *annan* ort än din hemkommun kan du sedan kontakta medlem@naturskyddsforeningen.se och be dem att flytta ditt medlemskap till önskad krets. Det finns även kretsar i Tomelilla, Ystad, Kristianstad, och många andra skånska kommuner. Kom gärna och prova på; du måste inte vara medlem för att delta i våra evenemang!

Programsammanfattning

Torsdag 01 september	Föreläsning om att vandra och cykla i Skåne
Söndag 18 september	Svampplockning vid Vantalängan
Söndag 09 oktober	Fågelskådning vid Revet
Tisdag 25 oktober	Möte om Biosfärområde Österlen: Lösningar & finansieringar
Söndag 13 november	Geologiexkursion vid Vik
Måndag 21 november	Möte om Biosfärområde Österlen: Hur går vi vidare?
Måndag 05 december	Årets Bilder
Fredag 06 januari	Upptäcktsfärd längs stranden
Torsdag 19 januari	Föreläsning om växternas hemliga liv